

שער היחוד והאמונה – פרק ט

אבל לגבי הקדוש ברוך הוא – מדרגת החכמה, שהיא תחלת מחשבה וראשיתה, היא סוף מעשה אצלו; דהיינו שנחשבת כאלו היא בחינת ומדרגת עשייה לגבי הקדוש ברוך הוא, כדכתיב: "כלם בחכמה עשית" (תהלים קד, כד). והיינו לומר, שבערך החיות שבעשייה גופנית וגשמית לערך חיות החכמה, שהיא ראשית ומקור החיות באדם וכל הברואים גשמיים, שהוא כאן לגבי חיות שבאותיות הדבור, שהוא כאן לגבי החיות שבאותיות המחשבה, שהוא כאן לגבי חיות ומעלת המדות שמהן נמשכה מחשבה זו, שהוא כאן לגבי חיות ומעלת ומדרגת החכמה בינה ודעת, מקור המדות – בן ממש ערך מדרגת ומעלת החכמה, שהיא ראשית ומקור החיות שבכל העולמות, לגבי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, המרום והמתנשא רבוא רבבות מדרגות רוממות יותר מרוממות מדרגת החכמה על בחינת חיות שבעשייה, שהיא רוממות חמש מדרגות לבד, שהן מדרגות בחינת 1) עשייה (2) ודבור (3) ומחשבה (4) ומדות (5) ושכל.

אבל הקדוש ברוך הוא רם ומתנשא מדרגת החכמה רבבות מדרגות כאלו עד אין קץ; רק מפני שאין בנבראים כח להשיג, רק ההשתלשלות מדרגת חכמה שהיא ראשיתם למדרגת עשייה השפלה, לכך אנו אומרים שלגבי הקדוש ברוך הוא נחשבת מדרגת החכמה כמדרגת עשייה ממש. דהיינו לומר שהוא רם ונשא ונעלה עלוי רב מאד מאד מדרגת החכמה, ולא שייך כלל לייחס אצלו שום ענין המתייחס לחכמה, אפלו בדרך מעלה ועלוי רב, כגון לומר עליו: שאי אפשר לשום נברא עליונים ותחתונים להשיג חכמתו או מהותו.

כי ענין ההשגה מתייחס ונופל על דבר חכמה ושכל, לומר שאפשר להשיגו או אי אפשר להשיגו מפני עמק המשג. אבל הקדוש ברוך הוא, שהוא למעלה מן השכל והחכמה, לא שייך כלל לומר בו שאי אפשר להשיגו מפני עמק המשג, **כי אינו בבחינת השגה כלל.** והאומר עליו שאי אפשר להשיגו, הוא כאומר על איזו חכמה רמה ועמקה שאי אפשר למששה בידיים מפני עמק המשג, שכל השומע יצחק לו, לפי שחוש המשוש אינו מתייחס ונופל אלא על עשייה גשמית הנתפסת בידיים.

וככה ממש נחשבת לגבי הקדוש ברוך הוא מדרגת השכל וההשגה כעשייה גשמית ממש.

ואפלו השגת שכלים שבעולמות עליונים, ואפלו מדרגת חכמה עלאה המוחה את כלם כדכתיב "כלם בחכמה עשית".

ומה שהקדוש ברוך הוא נקרא 'חכם' בפתוב, וגם חכמינו זכרונם לברכה בנו לו מדרגת ומעלת החכמה, היינו משום שהוא מקור החכמה, שממנו יתברך נמשך ונאצל מהות מדרגת חכמה עלאה שבעולם האצילות.

